FUNDACIÓ SOCIAL SANT IGNASI DE LOIOLA, ARRELS SANT IGNASI

Àmbit geogràfic: Local
Seu social: Lleida
Forma jurídica: Fundació

- **36 persones treballadores**
- **30 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social**
- **253 persones voluntàries**

NOMBRE ACTUAL DE PERSONES ATESES EN ELS SERVEIS A LES PERSONES:

- 151 a serveis a la infància i la joventut
- 2 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 1 a serveis específics vinculats a l'àmbit de l'execució penal
- 2 a serveis a persones amb drogodependències
- 2 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.arrelssantignasi.cat

Breu història de l'organització

L'entitat neix l'any 1994 arran de l'experiència d'acollida i atenció a persones temporeres impulsada des de la Parròquia Sant Ignasi de Loiola. Aquella primera campanya solidària d'entrepans va fer evident la necessitat existent a la ciutat de crear recursos estables d'atenció a les persones en situació de més vulnerabilitat i exclusió social.

Fruit d'aquesta presa de consciència van néixer els primers projectes de l'entitat: Arrels Centre Obert, orientat principalment a l'atenció de persones sense llar, i Arrels Reinserció, adreçat a l'acompanyament de persones amb addiccions en els seus processos de recuperació i inclusió social.

Amb els anys, l'entitat ha anat ampliant els seus projectes i serveis per donar resposta a noves necessitats socials detectades a través de l'acompanyament directe a les persones. Totes les iniciatives han sorgit de l'observació de la realitat i de la voluntat de generar respostes concretes, dignes i transformadores en diferents moments dels processos vitals de les persones ateses.

Actualment, som una entitat de referència a Lleida en l'atenció i l'acompanyament de persones en situació d'exclusió social (en situació de sense llar, amb addicions, població penitenciària, migrants, infància en risc), treballant des d'una mirada comunitària, propera i centrada en la dignitat i els drets de les persones.

Missió

La nostra missió és acollir, acompanyar i defensar les persones en situació de més vulnerabilitat de Lleida i els seus entorns, creant una comunitat solidària capaç d'implicar-se, junt amb altres, en la transformació cap a un món més just.

Els valors que ens sostenen són:

- Comunitat: som una comunitat de persones al servei de les persones que treballem en clau senzilla, des de la solidaritat i d'hospitalitat. El centre de la nostra comunitat és la persona, i en especial atenció la persona en situació de vulnerabilitat.
- Acompanyament incondicional: La mirada atenta de la realitat, l'empatia i l'acció ens porten a creure en l'acompanyament com l'actitud i l'eina del nostre primer fer.
- Treball en xarxa: Perquè creiem en la transformació del nostre entorn, i perquè ens sabem petits dins del sistema, creiem en el treball compartit amb altres.
- Transformació Social: Tot el que fem va encaminat a l'alliberament de la persona que es troba en situació de pobresa i de transformar les causes que generen aquesta exclusió.

Descripció de l'activitat

Acompanyem persones en situació d'exclusió social mitjançant un model d'atenció integral centrat en la persona, orientat a la dignitat, l'autonomia i la inclusió comunitària.

Ens organitzem en diferents àrees complementàries que permeten donar resposta a les necessitats bàsiques, emocionals, socials i residencials de les persones al llarg dels seus processos vitals.

L'Àrea d'Acollida ofereix recursos de primera atenció i cobertura de necessitats bàsiques, com el Centre Obert, La Botigueta, Reducció de Danys i els projectes d'Hospitalitat per a persones nouvingudes.

L'Àrea d'Acompanyament desenvolupa processos terapèutics, educatius i d'inclusió social per a persones amb addiccions, privades de llibertat i que necessiten suport especialitzat per recuperar la seva autonomia i projecte vital.

L'Àrea d'Inclusió promou espais de vida comunitària i participació mitjançant habitatges socials, activitats d'oci, així com projectes ocupacionals i terapèutics com l'hort ecològic.

Tots els projectes comparteixen una mateixa mirada basada en l'acompanyament incondicional, el treball en xarxa i la transformació social, amb l'objectiu que cap persona visqui exclosa o privada dels seus drets bàsics.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

SOM REFUGI CLIMÀTIC

Breu descripció

Arrels Centre Obert és un centre de dia de primera acollida i intervenció socioeducativa adreçat a persones en situació d'exclusió social severa, especialment persones sense llar i sobretot, persones en situació de sense sostre, amb problemàtiques de salut mental, addiccions o sense xarxa de suport.

En aquest context, neix Som Refugi Climàtic, una iniciativa que amplia l'horari i els serveis del centre per donar resposta a una problemàtica emergent: l'impacte de les temperatures extremes, a la ciutat de Lleida, per persones que no disposen d'un espai segur on refugiar-se.

El projecte ofereix un espai accessible i digne durant les hores més crítiques (caps de setmana, festius i franges de migdia), on les persones poden protegir-se del fred, la boira o la calor intensa, alhora que accedeixen a serveis bàsics (espai de descans per poder dormir, begudes calentes o refrescants a la sala, connexió wifi, càrrega de dispositius, consigna, etc.).

Més enllà de la cobertura de necessitats bàsiques, el projecte es configura com un espai relacional i d'acompanyament, que afavoreix la vinculació, la confiança i la intervenció socioeducativa continuada, contribuint a la millora del benestar, la salut i la inclusió social de les persones participants.

Aportació de valor de la iniciativa

Som Refugi Climàtic aporta una resposta innovadora a l'impacte del canvi climàtic en persones en situació de sensellarisme i exclusió social. Durant el 2025, 205 persones han utilitzat el servei, generant 7.106 usos i representant prop del 49% de les persones ateses al Arrels Centre Obert.

La iniciativa combina la cobertura de necessitats bàsiques amb un model d'acompanyament centrat en la persona, afavorint espais de vinculació, confiança i suport socioeducatiu. El projecte amplia la cobertura del Centre Obert en franges horàries no cobertes per altres recursos de la ciutat, especialment migdies, caps de setmana i festius.

Es tracta d'un model amb potencial de transferència a altres territoris, ja que integra adaptació climàtica, atenció social i treball comunitari per protegir la salut, la dignitat i el benestar de les persones més vulnerables.

Necessitat a la que respon

El projecte respon a una necessitat creixent derivada de la combinació de dos factors: l'increment de les temperatures extremes associades al canvi climàtic i la situació de vulnerabilitat de les persones sense llar.

A la ciutat de Lleida, les condicions climàtiques (fred intens a l'hivern, calor extrema a l'estiu) generen situacions de risc per a la salut de les persones que viuen al carrer o en condicions precàries.

Abans de la implementació del projecte, es va realitzar:

una prova pilot (estiu 2022), que va evidenciar la necessitat real del servei una anàlisi dels recursos existents, detectant franges horàries sense cobertura (migdies, caps de setmana i festius) i espais als quals aquestes persones no accedeixen.

Som Refugi Climàtic dona resposta a aquest buit, oferint un espai accessible, adaptat i centrat en les necessitats reals de les persones, amb una intervenció continuada durant tot l'any.

Principals objectius assolits

- Garantir un espai segur, digne i accessible per a persones en situació de sensellarisme o exclusió social davant les situacions de temperatures extremes derivades del canvi climàtic.
- Reduir els riscos físics, emocionals i socials associats a l'exposició prolongada al fred, la calor i l'aïllament social.
- Afavorir el benestar, la vinculació i l'acompanyament socioeducatiu de les persones participants mitjançant un espai de confiança, escolta i relació continuada.
- Ampliar la cobertura dels serveis bàsics del Centre Obert en franges horàries especialment vulnerables (migdies, caps de setmana i festius), complementant els recursos existents a la ciutat.
- Generar un model d'intervenció comunitària replicable que integri l'atenció al sensellarisme amb les estratègies d'adaptació social al canvi climàtic.

Principals resultats obtinguts

La implementació del projecte ha suposat la consolidació d'un model innovador de resposta comunitària davant l'impacte del canvi climàtic en persones en situació de sensellarisme i exclusió social.

L'evolució de les dades evidencia la consolidació del projecte com a recurs de referència davant episodis de temperatures extremes. Des de l'any 2023 s'ha mantingut una atenció continuada amb una elevada utilització del servei tant en períodes d'estiu com d'hivern:

- Estiu 2023: 122 persones usuàries i 1.344 serveis
- Hivern 2023: 140 persones usuàries i 2.305 serveis
- Estiu 2024: 140 persones usuàries i 2.494 serveis
- Hivern 2024: 121 persones usuàries i 1.664 serveis
- Estiu 2025: 118 persones usuàries i 2.300 serveis
- Hivern 2025: 142 persones usuàries i 2.027 serveis

Aquestes dades mostren la continuïtat de la necessitat, i la capacitat del projecte per donar una resposta estable a situacions de gran vulnerabilitat social i climàtica.

A nivell qualitatiu, el projecte ha contribuït a reduir riscos físics associats a temperatures extremes, disminuir l'aïllament social i generar espais de descans, seguretat i vinculació. També ha afavorit relacions de confiança i una major predisposició per iniciar processos d'acompanyament social i inclusió comunitària.

Abast de l'experiència

Som Refugi Climàtic té un impacte directe en persones en situació de sensellarisme i exclusió social a la ciutat de Lleida, oferint un espai segur i digne davant situacions de temperatures extremes. El projecte dona resposta a una necessitat creixent vinculada a l'emergència climàtica i la manca d'espais accessibles en franges especialment vulnerables com migdies, caps de setmana i festius.

Des de la prova pilot iniciada l'any 2022 i la consolidació del projecte a partir del 2023, la iniciativa ha permès ampliar progressivament la cobertura i l'acompanyament a persones en situació de gran vulnerabilitat, esdevenint un recurs de referència comunitària durant episodis de fred intens, calor extrema i boira persistent.

La iniciativa es basa en més de 30 anys d'experiència d'Arrels Sant Ignasi en l'acompanyament de persones vulnerables, combinant cobertura de necessitats bàsiques amb processos de vinculació i acompanyament socioeducatiu.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 6
Membres equips directius: 4
Ateses: 365
Voluntàries: 79

Principals factors clau d'èxit

La implementació del projecte ha suposat la consolidació d'un model innovador de resposta comunitària davant l'impacte del canvi climàtic en persones en situació de sensellarisme i exclusió social.

L'evolució de les dades evidencia la consolidació del projecte com a recurs de referència davant episodis de temperatures extremes. Des de l'any 2023 s'ha mantingut una atenció continuada amb una elevada utilització del servei tant en períodes d'estiu com d'hivern:

- Estiu 2023: 122 persones usuàries i 1.344 serveis
- Hivern 2023: 140 persones usuàries i 2.305 serveis
- Estiu 2024: 140 persones usuàries i 2.494 serveis
- Hivern 2024: 121 persones usuàries i 1.664 serveis
- Estiu 2025: 118 persones usuàries i 2.300 serveis
- Hivern 2025: 142 persones usuàries i 2.027 serveis

Aquestes dades mostren la continuïtat de la necessitat, i la capacitat del projecte per donar una resposta estable a situacions de gran vulnerabilitat social i climàtica.

A nivell qualitatiu, el projecte ha contribuït a reduir riscos físics associats a temperatures extremes, disminuir l'aïllament social i generar espais de descans, seguretat i vinculació. També ha afavorit relacions de confiança i una major predisposició per iniciar processos d'acompanyament social i inclusió comunitària.

Dificultats i reptes superats

Som Refugi Climàtic té un impacte directe en persones en situació de sensellarisme i exclusió social a la ciutat de Lleida, oferint un espai segur i digne davant situacions de temperatures extremes. El projecte dona resposta a una necessitat creixent vinculada a l'emergència climàtica i la manca d'espais accessibles en franges especialment vulnerables com migdies, caps de setmana i festius.

Des de la prova pilot iniciada l'any 2022 i la consolidació del projecte a partir del 2023, la iniciativa ha permès ampliar progressivament la cobertura i l'acompanyament a persones en situació de gran vulnerabilitat, esdevenint un recurs de referència comunitària durant episodis de fred intens, calor extrema i boira persistent.

La iniciativa es basa en més de 30 anys d'experiència d'Arrels Sant Ignasi en l'acompanyament de persones vulnerables, combinant cobertura de necessitats bàsiques amb processos de vinculació i acompanyament socioeducatiu.

A més de protegir la salut física, el projecte afavoreix el benestar emocional, la reducció de l'aïllament social i la connexió amb altres recursos i agents comunitaris del territori.

Elements innovadors que aporta la iniciativa

- Integració de la resposta al sensellarisme amb l'adaptació al canvi climàtic
- Creació d'un model de refugi climàtic específic per a persones en situació d'exclusió
- Cobertura de franges horàries invisibilitzades (migdies, caps de setmana i festius)
- Transformació d'un recurs existent en un espai integral de protecció, vinculació i intervenció
- Incorporació de la participació activa de les persones usuàries en el funcionament del servei
- Generació d'espais de descans que faciliten processos d'acompanyament més profunds

Els principals factors clau d'èxit de Som Refugi Climàtic són la capacitat de detectar noves necessitats, en aquest cas derivades de l'impacte del canvi climàtic, en les persones en situació de sensellarisme i donar-hi una resposta adaptada i flexible.

L'ampliació dels horaris d'Arrels Centre Obert ha permès oferir cobertura en franges especialment vulnerables, garantint un espai segur, digne i accessible. També ha estat clau l'adaptació dels espais i serveis per crear un entorn de refugi i benestar.

La iniciativa aposta per un model d'intervenció centrat en la persona, basat en l'acompanyament, la relació d'ajuda i la participació activa de les persones ateses, afavorint processos de recuperació, autonomia i inclusió social.

El projecte promou espais de convivència, vinculació i pertinença comunitària, combatent l'aïllament social i reforçant les xarxes de suport. Igualment, el treball coordinat amb altres entitats i l'Administració ha estat fonamental per garantir una resposta integral i evitar situacions de desatenció.

La finalitat última és contribuir a una societat més inclusiva, on totes les persones puguin viure amb dignitat.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

El projecte presenta un alt potencial de transferència a altres territoris, especialment en contextos urbans amb presència de sensellarisme i condicions climàtiques extremes.

Els elements clau replicables són:

- ampliació horària de recursos existents
- adaptació d'espais com a refugis climàtics
- integració de serveis bàsics amb intervenció socioeducativa
- focalització en franges horàries no cobertes per serveis públics
- model d'atenció centrada en la persona

Per a la seva implementació, es requereixen:

- un espai adequat
- equip tècnic i suport de voluntariat
- coordinació amb agents locals

Aquest model és adaptable a diferents realitats territorials i pot contribuir a reforçar les estratègies locals d'atenció al sensellarisme i d'adaptació al canvi climàtic.